

Кърт Вонегът

Върни се при безценната си
жена и сина си

Глория Хилтън и петият ѝ съпруг не живяха дълго в Ню Хемпшир. Все пак беше достатъчно дълго, за да успее да им продам кабинка за вана. Всъщност занимавам се преди всичко с ветроустойчиви алуминиеви прозорци и щори, но всеки, който е в този бизнес практически винаги се занимава и с кабинките за вана.

Кабинката, която поръчаха те, беше за ваната на Глория Хилтън. Имам чувството, че това бе върхът на моята кариера. От някои мъже се иска да строят огромни язовири или благородни небостъргачи, да побеждават ужасни болести или да водят армии в бой.

А аз?

Аз бях помолен да предпазя от студеното течение най-известното тяло на света.

Питат ме доколко добре съм познавал Глория Хилтън. Най-често отговарям, че единственият път, когато я видях от плът и кръв, беше през отвор за топъл въздух на пода. Така се отопляваше банята, в която искаха да монтирам кабинката за вана – през отвор за топъл въздух на пода. Не беше свързан с никаква инсталация, а просто пускаше топлия въздух през тавана на долната стая. Не се учудих, че банята на Глория Хилтън е студена.

Започнах да монтирам кабинката и през отоплителния отвор до ушите ми достигна шумен разговор. Бях стигнал до много отговорна операция – тъкмо залепвах херметизиращия уплътнител около ръба на ваната, така че не можех да оставя работата си и да затворя дупката на пода. Трябваше да чуя нещо, което изобщо не беше моя работа, независимо дали исках или не.

– Не ми говори за любов! – каза Глория Хилтън на петия си съпруг.
– Ти не знаеш нищо за любовта. Нямах представа какво означава това!

Все още не бях погледнал през отоплителния отвор, така че можех да свържа гласа ѝ единствено с лицето, което бях виждал във филмите.

– Може би си права, Глория – отговори петият ѝ съпруг.

– Давам ти честната си дума, че съм права – отвърна тя.

– Е – продължи той, – това със сигурност вкарва разговора ни в задънена улица. Как бих могъл да споря с честната дума на Глория Хилтън?

Знаех как изглежда той, защото с него се уговоряхме за кабинката за вана. Освен това му бях продал два ветроустойчиви прозорца марка „Флийтуд“ за банята. Те са с двойна осигуровка. През цялото време,

докато преговаряхме, той наричаше жена си „госпожица Хилтън“. Госпожица Хилтън искала това, госпожица Хилтън искала онова. Той беше само на трийсет и пет, но кръговете под очите му го правеха да изглежда на шейсет.

– Съжалявам те – каза му тя. – Съжалявам всички, които не са способни да обичат! Това са най-жалките хора на света!

– Колкото повече говориш – отвърна той, – толкова повече се убеждавам, че съм един от тях.

Разбира се, той беше писателят. Жена ми съхранява в главата си доста клюки от Холивуд и ми каза, че Глория Хилтън е била омъжена най-напред за моторизиран полицаи, след това за захарен магнат, след това за някой, който играл Тарзан, за импресариото си и най-накрая – за писателя. Познавах него – Джордж Мура, писателят.

– Хората непрекъснато се чудят какво става с този свят – продължаваше Глория. – Аз знам какво става. Всъщност е много просто – повечето от тях не знаят какво означава думата „любов“.

– Поне ми отдай заслуженото, задето се опитвах да разбера – обади се Мура. – Вече цяла година не съм направил нищо, освен че поръчах кабинка за ваната и се опитвах да разбера какво означава „любов“.

– Предполагам, че и за това ще обвиниш мен – каза Глория.

– За кое?

– За това, че не си написал нито ред, откакто сме женени. Предполагам, че аз съм виновна.

– Надявам се да не съм толкова елементарен. Мога да разбера кога става дума за просто, обикновено съвпадение. Непрекъснатите ни караници по цяла нощ, фотографите и репортерите, така наречените „приятели“, които висят тук по цял ден... Всичко това няма нищо общо с факта, че съм пресъхнал.

– Ти си от хората, които обичат да страдат.

– Умно поведение.

– Ще бъда честна... разочарована съм от теб.

– Знаех си, че рано или късно ще ми го кажеш открито.

– Освен това трябва да ти кажа, че смятам да сложа край на този фарс.

– Много мило, че съм един от първите, които научават. Трябва ли да уведомя Луела Парсънс или вече си се погрижила за това?

Бях залепил уплътнението, така че можех да затворя отоплителния отвор. Погледнах надолу през решетката и видях Глория Хилтън. Косата ѝ беше навита на ролки. Нямахме никакъв грим. Не си бе направила

дори труда да си нарисува вежди. Беше с някаква хавлия, която зяпаше отворена и се виждаше белъто ѝ. Кълна се, тази жена не беше по-красива от употребявана студийна кушетка.

– Не смятам, че е особено остроумно – каза тя.

– Знаеше, че съм сериозен писател, когато се оженихме.

Тя стана и разпери ръце като Мойсей, който казва на евреите, че Обетованата земя е зад близкия хълм.

– Върни се при безценната си жена и сина си. Аз в никакъв случай няма да се изпреча на пътя ти.

Затворих капака.

Пет минути след това Мура се качи при мен и ми каза да се махам.

– Госпожица Хилтън иска да използва банята – обясни той. Никога не бях виждал такова особено изражение на мъжко лице. Беше силно зачервен и в очите му имаше сълзи – но в същото време отвътре го разкъсваше някакъв безумен смях, който се мъчеше да излезе навън.

– Още не съм свършил – обясних аз.

– Госпожица Хилтън е свършила – отсече той. – Върви си!

Качих се на камионетката си, подкарах към града и се отбих на едно място, за да пия кафе. Вратата на кабинката за вана беше в каросерията, пред очите на всички, така че привличаше вниманието.

Повечето хора, когато си поръчват вратата за кабинката за вана не искат на нея да има каквото и да било, освен, може би, фламинго или морско конче. Заводът, който е в Лорънс, Масачузетс, е готов да нарисува фламинго или морско конче само за шест долара допълнително. Но Глория Хилтън искаше да има голямо „Г“ – шестдесет сантиметра високо, и собствения си портрет в естествени размери. Очите на портрета трябваше да са точно метър шейсет и два над дъното на ваната, защото на тази височина бяха истинските ѝ очи, когато застанеше права във ваната, с боси крака.

Производителите в Лорънс полудяха.

Един от тези, с които пих кафето, беше Хари Крокър, водопроводчика.

– Надявам се, че си настоял лично да измериш колко е висока – каза той, – за да си сигурен, че няма да стане грешка.

– Мъжът ѝ го направи – отвърнах аз.

– Някои хора са с късмет – отбеляза той.

Отидох до телефонния автомат и позвъних на Мура, за да проверя

дали вече мога да се върна, за да довърша работата си. Даваше заето.

Когато се върнах на масата, Хари Крокър ми каза:

– Пропусна нещо, което никой в този град няма да види повече.

– Какво?

– Глория Хилтън и прислужницата ѝ минаха с двеста километра в час – обясни той.

– Накъде отидоха?

– На запад.

Опитах се да се свържа с Мура пак. Реших, че след като Глория Хилтън я няма, дългите телефонни разговори ще са прекратени. Но телефонът продължи да дава заето още един час. Предположих, че някой може да е изтръгнал кабела на телефона, но телефонистката ми каза, че апаратът е в ред.

– Опитайте да ме свържете пак.

Този път даде свободно.

Слушалката вдигна Мура. Успях да кажа само „ало“ и той изведнъж стана много възбуден. Не заради това, че щях да довърша работата си по кабинката. Беше възбуден, защото ме взе за някой, който се казваше Джон.

– Джон! Джон, слава Богу, че се обади! Знам какво мислиш за мен и не мога да ти се сърдя. Моля те, изслушай ме преди да затвориш. Тя ме остави, Джон. С този период от живота ми е свършено, край! Сега се опитвам да събера счупените парчета. Джон, в името на добротата, трябва да дойдеш тук! Джон, моля те! Моля те!

– Господин Мура?

– Да – отвърна той. Гласът му изведнъж се отдалечи от слушалката, сякаш бях влязъл в стаята.

– Аз съм, господин Мура.

– Кой?

– За ваната.

– Очаквах много важен разговор от друг град. Моля, освободете линията.

– Извинете ме – настоях аз. – Просто исках да знам кога искате да довърша работата си.

– Никога! – извика той. – Да върви по дяволите! Не ме интересува.

– Господин Мура, не мога да ви върна парите за тази врата.

– Изпрати ми сметката. Ще ти я подаря.

– Както желаете. Поръчахте и два прозореца, които...

– Хвърли ги на боклука.

– Господин Мура – казах аз, – предполагам, че сте разстроен за нещо...

– Колко си досетлив!

– Може би има смисъл да се изхвърли вратата, но двата прозореца няма да навредят на никого. Защо не ме оставите да дойда и да ги монтирам? Дори няма да разберете, че съм там!

– Добре, добре, добре! – извика той и затвори.

Прозорците „Флийтуд“ са най-добрите, с които разполагаме, така че не ги монтираме през куп за грош. Поставя се уплътнител, подобен на онзи за ваната, и се налагаше да изчакам доста време, докато засъхне лепилото. Ако една стая има такива прозорци, можете да я напълните с вода до тавана и тя няма да изтече – поне не през тях.

Докато чаках лепилото, дойде господин Мура и ме попита дали искам нещо за пиене.

– Моля? – попитах аз.

– Или може би монтьорите на кабинки за вани не пият, докато са на служба?

– Така е само по телевизията – отвърнах аз.

Заведе ме в кухнята и извади бутилка, лед и чаши.

– Много мило от ваша страна – отбелязах аз.

– Може и да не знам какво е любов, но Бог ми е свидетел, поне никога не съм се напивал сам.

– Това ли ще направим? – попитах аз.

– Освен ако нямаш друго предложение.

– Трябва да помисля малко.

– Грешка. Така човек пропиява голяма част от живота си. Затова вие, янките, сте толкова студени. Мислите прекалено много. Затова се жените толкова рядко.

– Поне донякъде това се дължи на липсата на пари – отвърнах аз.

– Не, не. Причината е по-дълбока. Вие, тукашните хора, не знаете как да хващате магарешките тръни. – Наложил се да ми обясни как, ако сграбчиш магарешкия трън бързо и силно, нямало да те убоде.

– Не ми се вярва – поклатих глава аз.

– Типичният консерватизъм на Нова Англия.

– Значи не сте оттук.

– Нямам това щастие. – Обясни, че бил от Лос Анджелис.

– Предполагам, че това не е лошо – отбелязах аз.

– Хората там са фалшиви.

– Не знам.

– Затова дойдохме да живеем тук. Както жена ми, тоест, втората ми жена, каза на журналистите на сватбата ни: „Махаме се целия този фалш. Ще отидем там, където хората са истински хора. Ще живеем в Ню Хемпшир. Аз и мъжът ми ще открием себе си отново. Той ще пише и пише. Ще напише най-добрият сценарий, който някой някога е писал за мен“.

– Това е хубаво – отбелязах аз.

– Не си ли го чел във вестниците и списанията?

– Не – отвърнах. – Някога ходех с едно момиче, което получаваше киносписания, но това беше много отдавна. Дори не знам какво стана с него.

Някак си с течение на този разговор едната пета, останала от галона бърбън, се изпари или някой я открадна, или изчезна по някакъв друг начин.

Освен това не предадох разговора съвсем точно, защото по някое време Мура ми каза, че се е оженил на осемнайсет години и ми обясни кой е Джон, за когото ме бе взел по телефона.

Мура говореше за Джон с болка.

– Джон – каза ми той, – е единственото ми дете. На петнайсет години. – Домакинът ми се навъси и посочи на югоизток. – Само на двайсет и две мили оттук.

– Не е останал с майка си в Лос Анджелис? – учудих се аз.

– При нея е – отговори Мура, – но учи в „Маунт Хенри“. – Маунт Хенри е едно много добро частно училище за момчета недалеч оттук. – Една от причините да дойда в Ню Хемпшир беше, че исках да съм близо до него. – Мура поклати глава. – Бях сигурен, че рано или късно ще ми се обади... ще вдигне телефона, ще изпрати писмо...

– Но не го е направил? – попитах аз.

– Не. Знаеш ли, кое беше последното нещо, което ми каза?

– Не.

– Когато се ожених за Глория Хилтън, ми каза: „Татко, ти си достоен за презрение. Не искам да те виждам, докато съм жив“.

– Това е доста силно – поклатих глава аз.

– Приятелю... – възрази Мура пресипнало и наведе глава, – това е повече от силно. Точно това бяха думите му: „достоен за презрение“.

Беше малък, но го каза на място.

– А днес чухте ли се с него най-накрая?

– Обадах се на директора на училището и му казах, че има нетърпяща отлагане семейна причина, заради която трябва да го накара да ми се обади веднага. Слава Богу, получи се. И въпреки че съм достоен за презрение, съгласи се утре да дойде да ме види.

Пак по някое време в течение на разговора, Мура ми заръча да погледна статистиките. Обещах му да ги погледна.

– Общите статистики – попитах аз, – или някои конкретни?

– Статистиките за браковете – отговори той.

– Страх ме е да си помисля, какво ще намеря вътре.

– Ако погледнеш статистиките – продължи Мура, – ще откриеш, че когато хората се женят на осемнайсет, като мен и първата ми жена, шансовете всичко да отиде по дяволите са петдесет на петдесет.

– Аз също се ожених на осемнайсет – казах аз.

– Още ли си с жена си?

– Вече стават двайсет години.

– А не си ли мислиш понякога, че са те ограбили от ергенските ти дни, от дните ти за забавления, от дните ти на голям любовник?

– Ами – отговорих аз, – в Ню Хемпшир тези дни обикновено са между четиринайсет и седемнайсет.

– Нека се изразя така, да кажем, че си бил женен тези двайсет години и си се карал за всичките тъпи неща, за които се карат женените хора, че през повечето време си бил съсипан и разтревожен...

– Слушам – казах аз.

– Представи си, че кинаджиите са откупили правата върху книгата, която си написал и са ти платили, за да напишеш сценария и че Глория Хилтън е трябвало да бъде звездата...

– Не мисля, че мога да си представя подобно нещо.

– Добре – каза той, – какво е най-голямото, което може да се случи в работата ти?

Наложил се да се замисля.

– Може би да сключа договор с хотел Конърс да му монтирам ветроустойчиви стъкла. Трябва да има петстотин прозореца и повече.

– Така. Представи си сега, че току-що си сключил договора. За първи път слагаш в джоба си истински пари. Тъкмо си се скарал с жена си, мислиш за нея гадни неща и изпитваш самосъжаление. А управителката на хотела е Глория Хилтън – такава, каквато изглежда на екрана.

– Слушам – подканих го аз.

– Представи си, че си започнал да монтираш онези петстотин прозорци и всеки път, когато сложиш поредното, Глория Хилтън ти се усмихва през стъклото, като че ли си някой бог или нещо такова.

– Остана ли нещо за пиене в къщата? – попитах аз.

– Представи си, че това продължава три месеца. И всяка вечер, когато се прибереш у дома при жена си – жената, която познаваш от толкова отдавна, че вече я чувстваш като сестра, и тя започне да се заяжда за някоя дреболия...

– Тази стая е много топла, дори и без ветроустойчиви стъкла – отбелязах аз.

– ... И Глория Хилтън изведнъж ти казва "Бъди достатъчно смел, за да търсиш щастието си, скъпи! О, скъпи, ние сме създадени един за друг! Прояви смелостта да бъдеш щастлив с мен! Не мога да понасям да те гледам как монтираш ветроустойчиви стъкла! Не мога да понасям да те гледам нещастен, не мога да понасям мисълта, че принадлежиш на друга жена, когато знам колко щастлив мога да те направя, само ако беше при мен!

След това, спомням си, аз и Мура излязохме навън, за да търсим магарешки тръни. Той искаше да ме научи как да ги хващам, без да се убода.

Струва ми се, че не намерихме нито един. Помня, че късах разни растения, хвърлях ги към къщата и се смеех. Не мисля, че някое от тях беше магарешки трън.

След това се изгубихме един друг някъде из безкрайното навън. Започнах да го викам, но отговорите му ставаха все по-тихи и неразбираеми и най-накрая се прибрах у дома.

Не си спомням какво точно се е случило, като съм се прибрал, но жена ми си спомня. Твърди, че съм разговарял с нея грубо и с неуважение. Обяснил съм ѝ, че съм продал петстотин прозореца марка „Флийтуд“ на хотел Конърс. Освен това съм я посъветвал от време на време да поглежда статистиките за ранните бракове.

После се качих горе и свалих вратата от кабинката за вана. Казах на жена ми, че аз и Мура сме се разбрали да си сменим вратите.

Демонтирах я и легнах да спя във ваната.

Жена ми ме събуди, а аз ѝ казах да си върви. Освен това ѝ казах, че Глория Хилтън е купила хотел Конърс и че ще се ожена за нея.

Опитах се да ѝ кажа нещо много важно за магарешките тръни, но

не успех да произнеса „тръни“, така че отново заспах.

Жена ми ме посипа с препарат за вана, пусна студената вода върху мен и отиде да спи в стаята за гости.

Около три часа следобед на следващия ден отидох у Мура, за да довърша работата по прозорците и за да разбера какво се бяхме споразумели за вратите на кабинките, ако изобщо се бяхме споразумели. В каросерията на камионетката взех две врати – моята – с фламинго, и неговата – с Глория Хилтън.

Натиснах звънеца, но тогава чух някой да чука на един от горните прозорци. Видях Мура на прозореца на банята на Глория Хилтън. Стълбата ми вече беше подпряна на перваза, така че аз направо се качих горе и го попитах какво става.

Той отвори прозореца и ми махна да вляза. Беше много блед и трепереше.

– Появи ли се сина ти? – попитах го аз.

– Да. Долу е. Взех го от автобусната спирка преди около час.

– Разбрахте ли се?

Мура поклати глава.

– Все още е толкова огорчен. Едва петнайсетгодишен е, а разговаря с мен, като че ли ми е пра-праядо. Качих се тук само за минутка, а сега нямам нерви отново да слеза при него.

Той ме улови за ръката.

– Слушай! Слез най-напред ти, за да подготвиш почвата, така да се каже.

– Ако ми е останала тор – отговорих. – Май ще е по-добре да я запазя за вкъщи. – И му разказах за положението у дома, което далеч не беше розово.

– Каквото и да правиш – закле ме той, – избягвай грешката, която допуснах аз. Гледай семейството ти да си остане цяло, независимо от всичко. Знам, че от време на време човек се чувства гадно, но, повярвай ми, в живота има неща, които са десет хиляди пъти по-гадни.

– Е – казах аз, – благодаря на Бога за едно...

– За какво?

– Че Глория Хилтън не дойде при мен, за да ми каже, че ме обича.

Слязох на долния етаж, за да се видя с момчето на Мура. Младият Джон бе облечен с костюм като за голям мъж. Дори имаше жилетка.

Беше с големи очила с черни рамки. Приличаше на колежански професор.

– Джон – заговорих го аз, – аз съм стар приятел на баща ти.

– Така ли? – попита той и ме изгледа отгоре додолу. Не искаше да ми стисне ръката.

– Приличаш на зрял мъж – отбелязах аз.

– А как иначе? Когато баща ми ни изостави с майка ми, трябваше да стана глава на семейството, нали?

– Джон, баща ти също не е живял щастливо, знаеш.

– Това е голямо разочарование за мен. Мислех си, че Глория Хилтън прави мъжете абсолютно щастливи.

– Джон, когато станеш малко по-голям, ще разбереш много неща, които сега не разбираш.

– Може би имате предвид атомната физика? Просто горя от нетърпение. – Той ми обърна гръб и се загледа през прозореца. – Къде е баща ми?

– Ето го – обади се Мура от горния край на стълбата. – Ето го горкият глупак. – Той слезе, придружен от скърцането на стъпалата.

– Мисля, че е по-добре да се върна в училище, татко – заяви Джон.

– Толкова скоро?

– Казаха ми, че се е случило нещо непредвидено, иначе нямаше да дойда – отвърна момчето. – Не виждам да е станало каквото и да било, така че предпочитам да си отида, ако не възразяваш.

– Да не възразявам? – Мура протегна ръце. – Джон... ако си отидеш сега, просто ще разкъсаш сърцето ми... Без да...

– Без какво, татко? – попита Джон. Беше студен като лед.

– Без да ми простиш – отвърна Мура.

– Никога – отсече момчето. – Съжалявам. Това няма да направя никога. – То кимна. – Ще те чакам в колата. Когато си готов да тръгнем...

И излезе от къщата.

Мура се отпусна на един стол и улови главата си с ръце.

– Какво да направя сега? Може би заслужавам това наказание. Може би ми остава единствено да стисна зъби и да го понеса.

– Струва ми се, че ти остава и още нещо – обадох се аз.

– Какво?

– Да го ритнеш по задника.

И Мура направи точно това.

Приблѝжи се навън до колата мрачен и навъсен.

Каза на Джон, че нещо не е наред с предната седалка и че трябва да излезе, за да го поправи.

Тогава го изрита по задника със страничното на обувката си. Не мисля, че го заболя, но му даде доста голямо ускорение.

Момчето затанцува нещо като полка надолу по хълма към храсталците, където предния ден с баща му търсехме магарешки тръни. Когато най-накрая се спря и се обърна, без никакво съмнение на момчешкото му лице се четеше изненада.

– Джон – каза му Мура, – съжалявам, че направих това, но не можах да измисля нищо друго.

За първи път момчето не реагира троснато.

– През живота си съм правил множество сериозни грешки – продължи Мура, – но не смятам, че това е една от тях. Обичам те, обичам и майка ти, и смятам да те ритам дотогава, докато не намериш начин да ми дадеш още една възможност.

Момчето все още не можеше да измисли какво да каже, но си личеше, че не му се ядат повече ритници.

Когато се прибраха в къщата, Мура накара Джон да се обади на майка си в Лос Анджелиес.

– Кажѝ й, че сме добре заедно, че съм се чувствал ужасно нещастен, че съм скъсал с Глория Хилтън и че искам да се прибера при нея, независимо от условията ѝ – нареди Мура.

Момчето предаде всичко това на майка си и тя се разплака, Мура също се разплака, Джон се разплака и аз се разплаках.

След това първата жена на Мура му каза, че може да се прибере у дома, когато поиска. Толкова по въпроса.

С вратите от кабинките за вана решихме въпроса така – аз взех вратата на Мура, а той взе моята. Всъщност, получих врата за четирийсет и осем долара, срещу врата за два̀йсет и два, без да се брои рисунката на Глория Хилтън.

Когато се прибрах у дома, жена ми беше излязла. Монтирах новата врата. Синът ми дойде да гледа. Носът му беше зачервен заради нещо.

– Къде е майка ти? – попитах го аз.

– Излезе.

– Кога ще се върне?

– Каза, че може би никога няма да се върне.

Призля ми, но не се издадох пред момчето.

– Поредната й шега – отвърнах аз. – Непрекъснато го повтаря.

– Аз не съм я чувал да казва такова нещо.

Когато наближи вечеря, а аз все още няхах жена, наистина се уплаших. Опитах се да бъда смел. Приготвих вечеря за двама ни и казах:

– Предполагам, че се е забавила някъде.

– Татко... – обади се синът ми.

– Какво?

– Какво си й направил снощи? – каза го с висок и силен глас.

– Гледай си своята работа – отвърнах аз – или те очаква светкавичен ритник по задника.

Това го успокои.

Жена ми се върна в девет, слава Богу.

Беше развеселена. Каза, че се е чувствала чудесно, просто като е била сама – минала по магазините, вечеряла в ресторант, ходила на кино.

Целуна ме и се качи горе.

Чух че пуска душа и изведнъж си спомних рисунката на Глория Хилтън на вратата.

– Боже мой! – възкликнах аз и хукнах нагоре, за да ѝ обясня какво търси тя там и че ще я залича още със събуждането си на следващата сутрин.

Влязох в банята.

Жена ми беше права и се миеше с душа.

На ръст беше колкото Глория Хилтън, така че рисунката скриваше главата ѝ.

Тялото на жена ми, с главата на Глория Хилтън.

Не се разсърди. Разсмя се. Намираше го за смешно.

– Познай коя съм? – каза тя.

КРАЙ

© 1962 Кърт Вонегът
© 1994 Владимир Германов, превод от английски

Kurt Vonnegut
Go Back to Your Precious Wife and Son, 1962

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1261>]